

Przyrodnicze i organizacyjno-ekonomiczne uwarunkowania konkurencyjności rolnictwa Dolnego Śląska na tle kraju

Stanisław Krasowicz
Stanisław Wróbel
Puławy, Wrocław 2012

Instytut Uprawy
Nawożenia i Gleboznawstwa

Plan prezentacji

- 1. Konkurencyjność a rolnictwo.**
- 2. Polskie rolnictwo na tle UE.**
- 3. Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa na tle uwarunkowań.**
- 4. Rolnictwo województwa dolnośląskiego na tle Polski.**
- 5. Działania na rzecz poprawy konkurencyjności polskiego rolnictwa.**
- 6. Zróżnicowanie priorytetów i kierunków działalności doradczej.**
- 7. Wnioski.**

Konkurencyjność a rolnictwo

Konkurencyjność to kategoria:

- **ekonomiczna;**
- **często odnoszona do rynku międzynarodowego;**
- **stosowana w odniesieniu do rolnictwa na różnych poziomach organizacji i zarządzania produkcją rolniczą (kraj, region, gospodarstwo, pole);**
- **wyznaczająca kierunki doskonalenia działalności doradczej i wsparcia rolnictwa.**

Konkurencyjność a rolnictwo

Ocena i kształtowanie zdolności konkurencyjnej rolnictwa powinny uwzględniać:

- **ilość i jakość czynników produkcji;**
- **wzajemne relacje pomiędzy nimi;**
- **produktywność ziemi, pracy i kapitału.**

O konkurencyjności rolnictwa i jego podmiotów obok uwarunkowań wewnętrznych decydują przede wszystkim czynniki zewnętrzne, mieszczące się w szeroko zrozumianym obszarze działalności państwa.

Interwencjonizm państwowy w rolnictwie – wspieranie rolnictwa jako słabszego i specyficznego partnera w warunkach gospodarki rynkowej

Konkurencyjność a rolnictwo

Konkurencyjność w rolnictwie to dążenie do obniżania kosztów produkcji.

Podstawowy sposób obniżania kosztów produkcji to zwiększenie efektywności wykorzystania potencjału produkcyjnego przez:

- **postęp techniczny, technologiczny i biologiczny;**
- **zmiany relacji czynników produkcji;**
- **poprawę relacji kapitału do pracy i ziemi, które w polskim rolnictwie są zdecydowanie niekorzystne w porównaniu do większości krajów UE.**

Konkurencyjność a rolnictwo

Wyznaczniki potencjału konkurencyjnego rolnictwa:

- **struktura i jakość gleb;**
- **struktura kapitału (środki trwałe i obrotowe) i stopień jego zużycia;**
- **struktura zatrudnionych w rolnictwie (pod względem wieku, wykształcenia ogólnego, a przede wszystkim fachowego);**
- **zakres i charakter stosowanych rozwiązań technicznych, technologicznych i biologicznych;**
- **skala podaży produktów rolnych;**
- **struktura agrarna.**

Cel opracowania – ocena konkurencyjności rolnictwa województwa dolnośląskiego przez pryzmat badań IUNG-PIB (środowiskowych, technologicznych, regionalnych)

Polskie rolnictwo na tle UE

Powierzchnia UR, pełnozatrudnieni i nakłady kapitałowe w rolnictwie polskim i relacje między nimi w latach 2002-2010

Relacje między czynnikami produkcji w polskim rolnictwie w latach 2002-2010			
Lata	Powierzchnia UR na 1 AWU (ha)	Wartość nakładów kapitałowych na 1 AWU (tys. zł)	Wartość nakładów kapitałowych na 1 ha UR (tys. zł)
2002	7,46	18,6	2,5
2003	7,09	18,3	2,6
2004	7,15	18,9	2,6
2005	6,94	18,1	2,6
2006	6,96	18,3	2,6
2007	7,04	18,4	2,6
2008	6,88	18,0	2,6
2009	7,05	19,3	2,7
2010	8,32	23,2	2,8

Źródło: GUS Warszawa 2011, oraz W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Powierzchnia UR, nakłady pracy i nakłady kapitałowe w polskim rolnictwie na tle UE w 2010 r.

Kraje	Nakłady pracy		Obszar UR		Koszty zużycia pośredniego i amortyzacji	
	tys. AWU	%	tys. ha	%	mln euro	%
UE-27	10371,4	100	170 027,30	100	267 329,07	100
UE-15	4976,3	48,0	122 618,80	72,1	225 510,50	84,4
UE-12	5395,1	52,0	47 408,50	27,9	41 818,57	15,6
Niemcy	499,0	4,8	16 704,00	9,8	37 899,29	14,2
Polska	1866,4	18,0	14 384,10	8,5	13 533,42	5,1

Źródło: Eurostat FSS, 2011r. oraz W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Relacje między zasobami i nakładami czynników produkcji w rolnictwie UE w 2010 r.

Kraje	Relacje między zasobami i nakładami czynników produkcji		
	Powierzchnia UR na 1 AWU(ha)	Wartość nakładów kapitałowych (zużycie pośrednie i amortyzacja) na 1 AWU (tys. euro)	Wartość nakładów kapitałowych (zużycie pośrednie i amortyzacja) na 1 ha UR (euro)
UE-27	16,4	25,8	1572
UE-15	24,6	45,3	1839
UE-12	8,8	7,8	882
Niemcy	33,5	76,0	2269
Polska	7,7	7,3	941

Źródło: Eurostat FSS, 2011r. oraz W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych w UE (2010 r.)

Kraje	Liczba gospodarstw		z tego w grupach obszarowych (%)					
	tys.	%	0-2	2-5	5-10	10-50	50-100	100+
UE-27	11 856,60	100	:	:	:	:	:	:
UE-15	5 094,60	43,0	:	:	:	:	:	:
UE-12	6761,9	57,0	:	:	:	:	:	:
Niemcy	299,1	2,5	x	9,2	15,8	46,5	17,3	11,2
Polska	1 505,70	12,7	24,1	31,1	22,3	20,8	1,1	0,6

Źródło: Eurostat FSS, 2011r. oraz W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w UE (2010 r.)

Kraje	Powierzchnia UR		z tego w grupach obszarowych (%)					
	tys. ha	%	0-2	2-5	5-10	10-50	50-100	100+
UE-27	170 027,30	100	:	:	:	:	:	:
UE-15	122 618,80	72,1	:	:	:	:	:	:
UE-12	47 408,50	27,9	:	:	:	:	:	:
Niemcy	16 704,00	9,8	x	0,3	2,1	20,8	21,7	55,1
Polska	14 384,10	8,5	3,3	10,7	16,6	40,1	7,9	21,5

Źródło: Eurostat FSS, 2011r. oraz W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Zmiany średniego obszaru gospodarstwa rolnego w Polsce na tle UE

Kraje	Średni obszar gospodarstwa rolnego (ha)		Zmiana 2003 = 100
	2003	2010	
UE-27	11,5	14,1	122,6
UE-15	20,2	23,5	116,3
UE-12	5,3	6,9	130,2
Niemcy	41,2	55,8	135,6
Polska	6,6	9,6	143,8

Źródło: W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Produkcja rolnicza i produktywność zaangażowanych czynników i nakładów w Polsce na tle UE

Kraje	Produkcja rolnicza		Produktywność		
	(mln euro)	udział (%)	nakładów pracy (tys. EURO/1AWU)	zasobów ziemi (euro/1 ha UR)	sumy zużycia pośredniego i amortyzacji (euro/1 euro nakładów)
UE-27	345 168	100	33,3	2030	1,29
UE-15	290 880	84,3	58,5	2372	1,29
UE-12	54 288	15,7	10,1	1145	1,30
Niemcy	44 900	13,0	90,0	2688	1,18
Polska	19 309	5,6	10,3	1342	1,43

Źródło: Eurostat FSS, 2011r. oraz W. Poczta 2012

Polskie rolnictwo na tle UE

Produkcja rolnicza w Polsce na tle UE

Udział w %	UE(27) = 100
Powierzchnia	7,1
Ludność	7,7
Produkcja: pszenica	6,9
żyto	37,6
owies	16,2
ziemniaki	19,0
rzepak i rzepik	11,6
mięso	8,8
mleko krowie	8,2
Pogłowie zwierząt: bydła	6,4
trzody chlewnej	11,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Polskie rolnictwo na tle UE

Produkcja mleka w Polsce na tle UE w roku 2010

Kraje	Pogłowie krów mlecznych (tys. szt.)	Produkcja mleka (tys. ton)	Wydajność krów – mleczność (kg/szt.)	Kwoty narodowe (tys. ton 2010/11)
POLSKA	2529,4	12430	4914	9760
%	11,1	8,3	76,1	6,5
NIEMCY	4181,7	29610	7081	29427
%	18,1	19,9	109,7	19,7
Razem UE-15	17528	121713	6944	125718
UE-12	5545	27247	4914	23918
w tym UE-11	3016	14817	4913	14158
Razem UE-27	23073	148960	6456	149635
%	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Rynek mleka. Stan i perspektywy – analizy rynkowe 2011

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

**O konkurencyjności polskiego rolnictwa m.in.
decyduje jego zróżnicowanie regionalne,
które jest pochodną warunków przyrodniczych
i organizacyjno-ekonomicznych.**

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

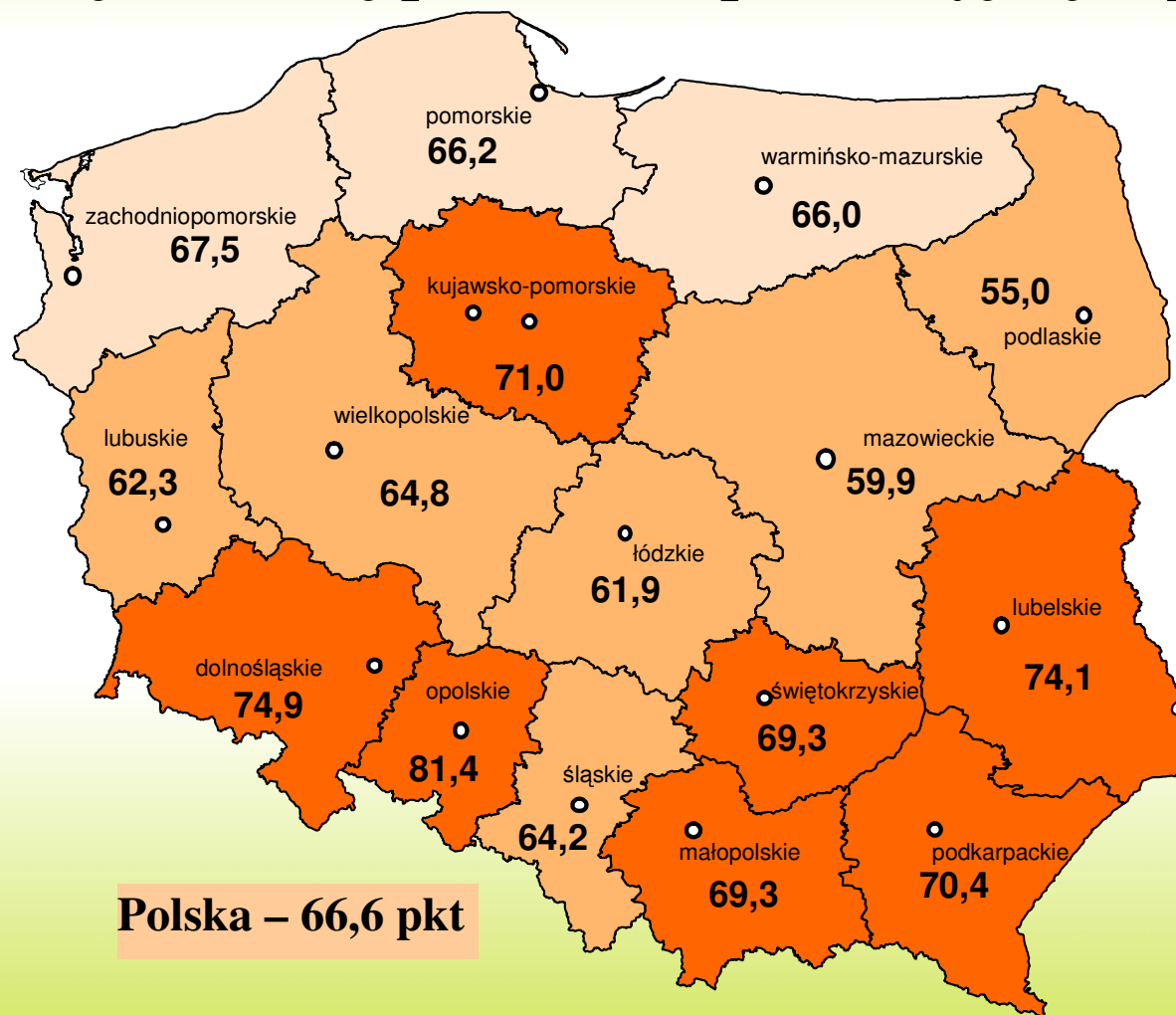
Regionalne zróżnicowanie uwarunkowań polskiego rolnictwa

Województwo	Wskaź- nik wrpp (pkt)	Średnia pow. gosp. ind. (ha)	Udział gosp. powyżej 16 ESU (%)	Udział pracujących w roln. indyw. w og. liczbie prac. w Polsce (%) 2009	Nawożenie mineralne (kg NPK·ha ⁻¹ UR)		Udział gleb b. kwaśnych i kwaśnych (%)	Zużycie nawozów wapniowych CaO (kg ·ha ⁻¹ UR)
					2008- 2009	2010		
Dolnośląskie	74,9	10,2	4,0	6,8	174,5	149,6	48,7	70,4
Kujawsko-pomorskie	71,0	12,8	12,4	14,5	184,1	157,3	32,6	47,9
Lubelskie	74,1	6,7	1,9	27,7	113,9	108,2	50,9	26,9
Lubuskie	62,3	11,3	4,4	5,9	140,1	106,1	46,7	37,8
Łódzkie	61,9	6,9	3,1	11,9	133,2	125,5	68,7	29,3
Małopolskie	69,3	3,3	0,4	15,7	69,0	62,6	61,7	11,7
Mazowieckie	59,9	7,6	4,9	11,3	107,3	102,2	62,6	22,8
Opolskie	81,6	10,6	6,5	9,2	192,8	184,3	32,7	102,8
Podkarpackie	70,4	3,6	0,4	21,5	64,7	68,4	66,3	15,0
Podlaskie	55,0	11,7	7,8	26,3	95,0	108,1	67,2	14,2
Pomorskie	66,2	13,4	7,7	6,5	133,8	134,8	53,7	57,2
Śląskie	64,2	4,6	1,5	2,1	116,3	114,8	53,1	36,2
Świętokrzyskie	69,3	5,0	1,0	22,0	98,5	88,7	42,0	9,5
Warmińsko-mazurskie	66,0	17,7	10,3	10,9	130,4	111,8	59,0	39,8
Wielkopolskie	64,8	11,2	12,1	14,8	165,1	152,0	42,1	45,3
Zachodniopomorskie	67,5	17,8	6,4	5,0	135,8	134,4	49,7	65,9
Polska	66,6	7,8	4,1	12,5	129,4	121,7	51,0	38,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

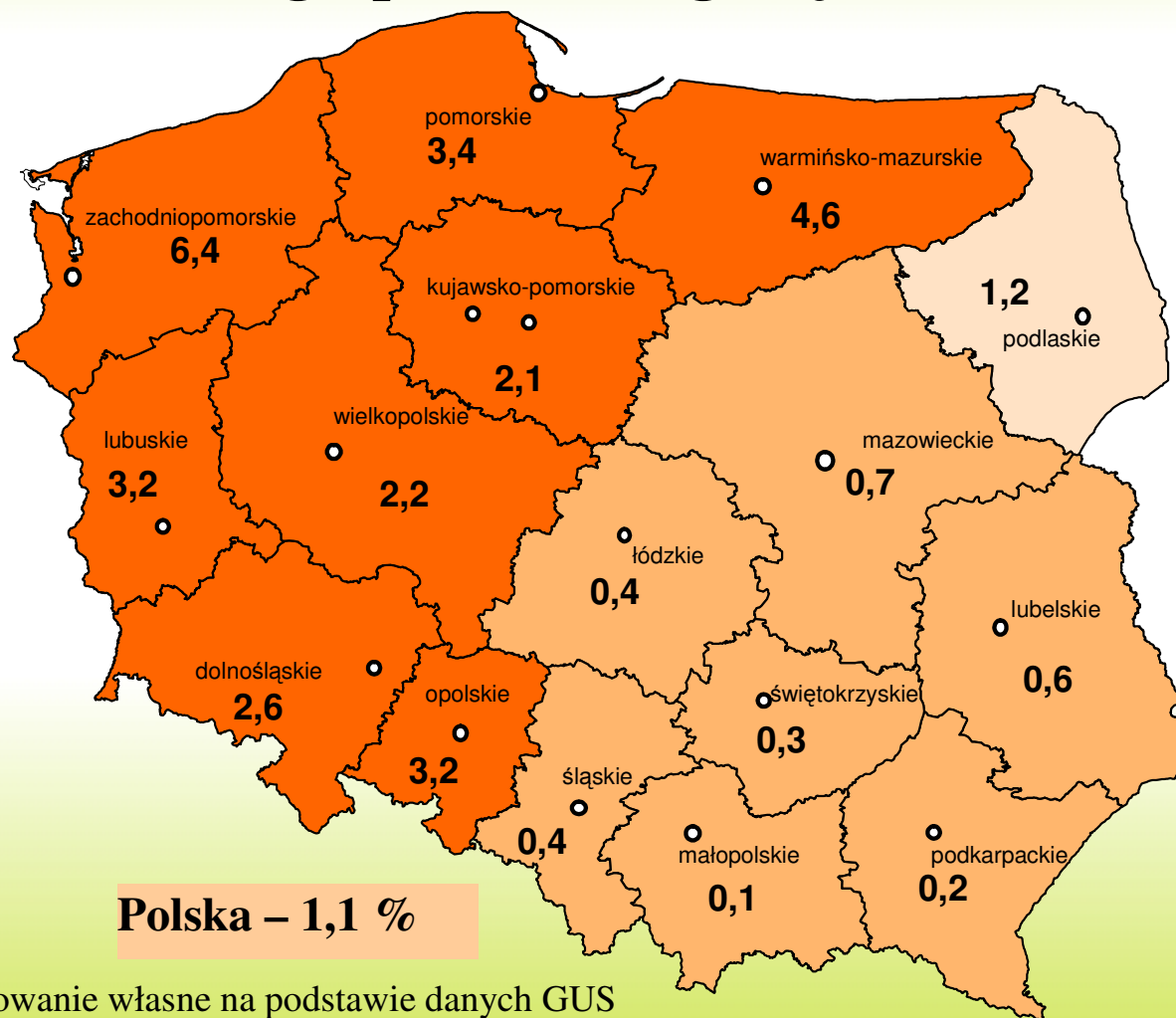
Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

Przyrodnicze uwarunkowania produkcji rolniczej – wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej w pkt wg IUNG

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

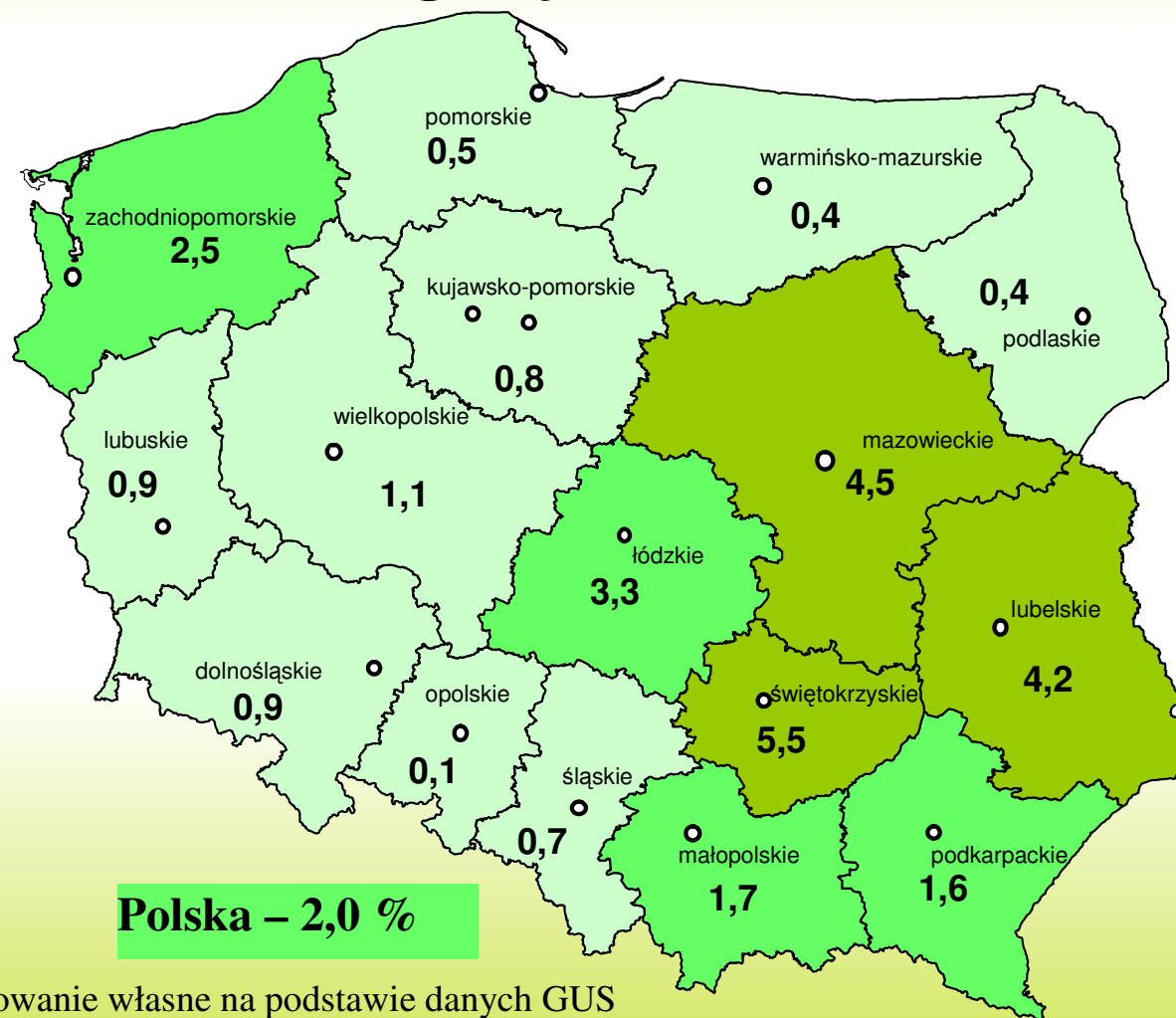
Udział gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha UR w ogólnej liczbie gospodarstw wg województw (2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

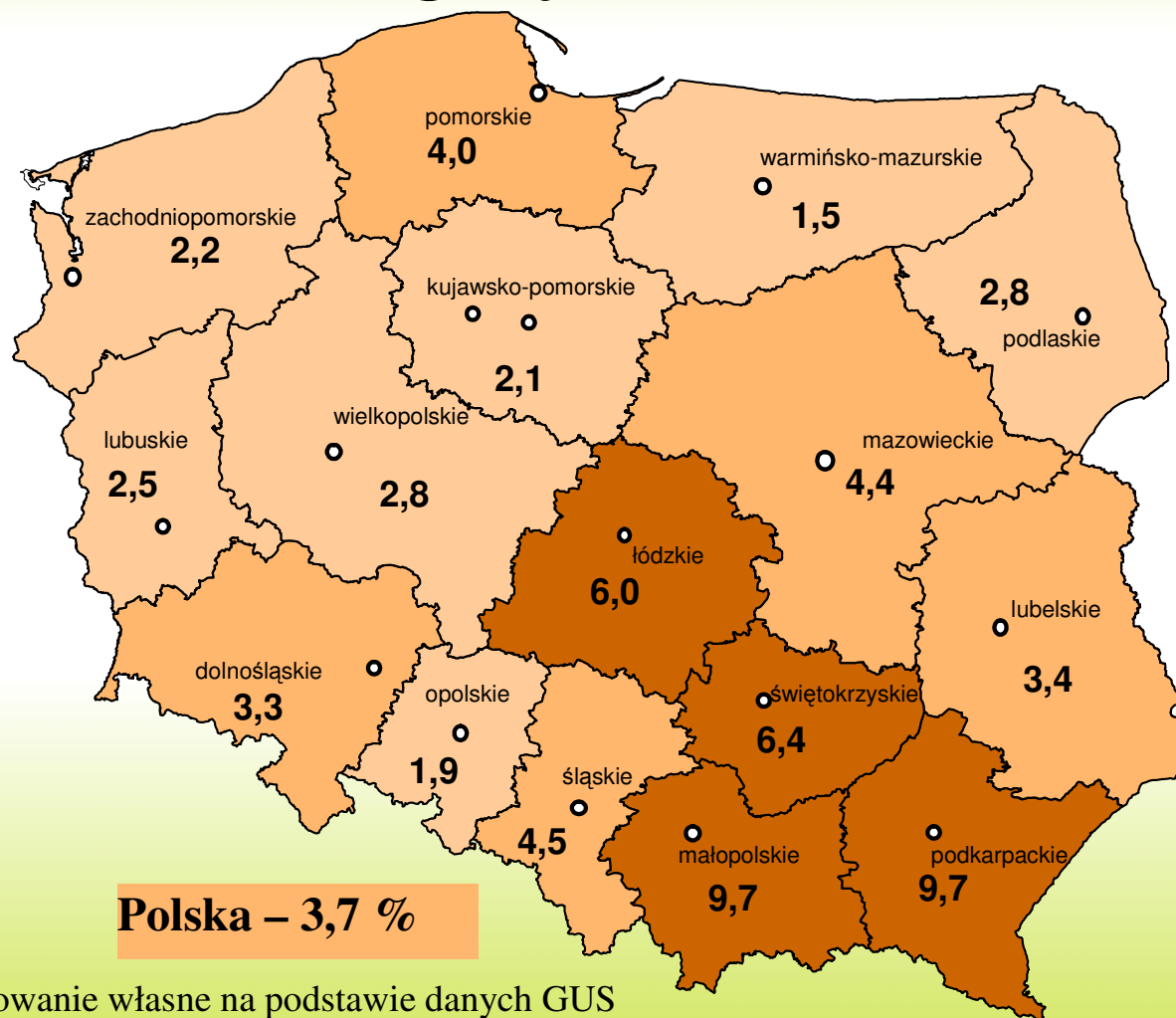
Udział sadów w strukturze użytkowania gruntów wg województw (2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

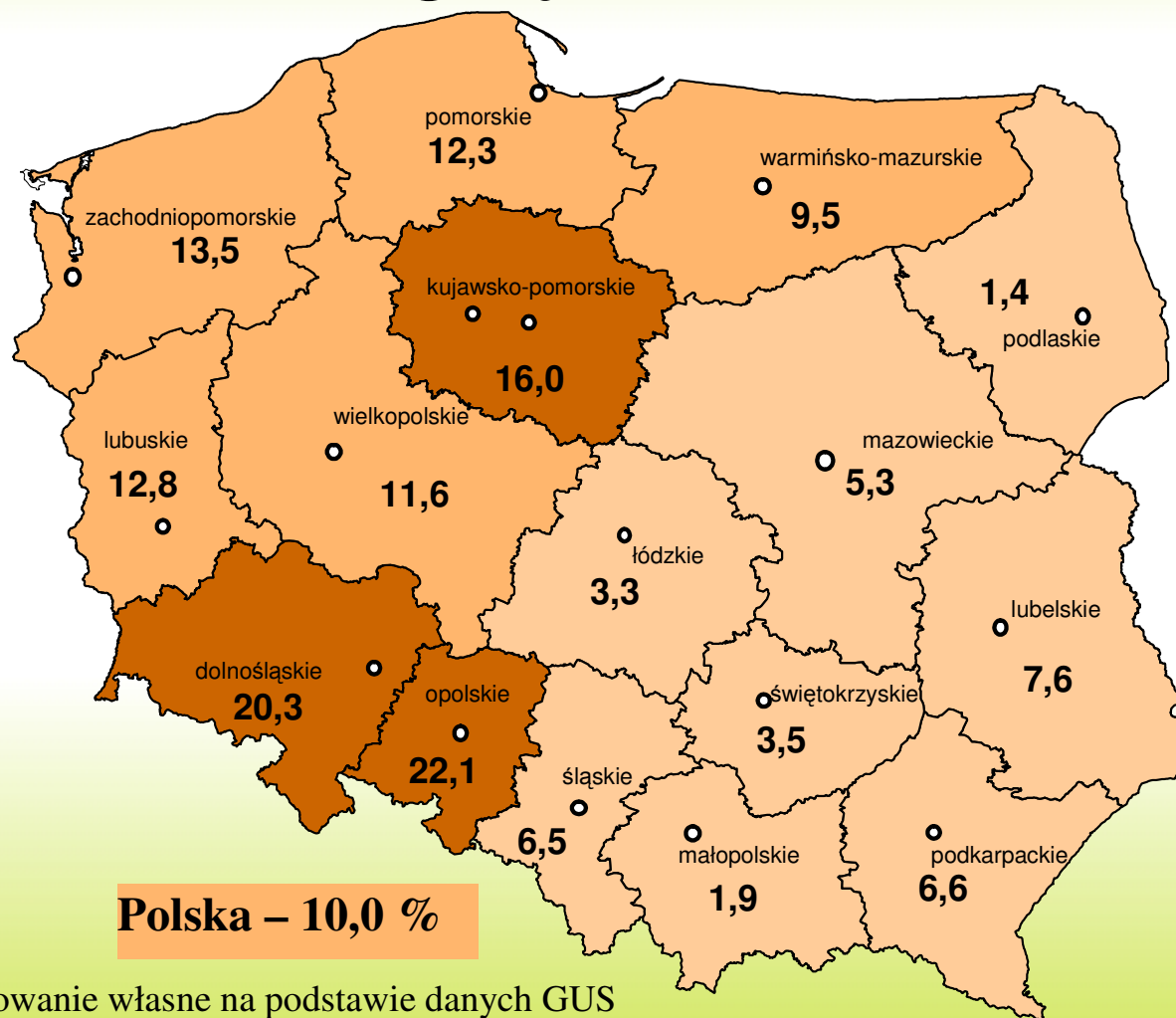
Udział ziemniaka w strukturze zasiewów wg województw (2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

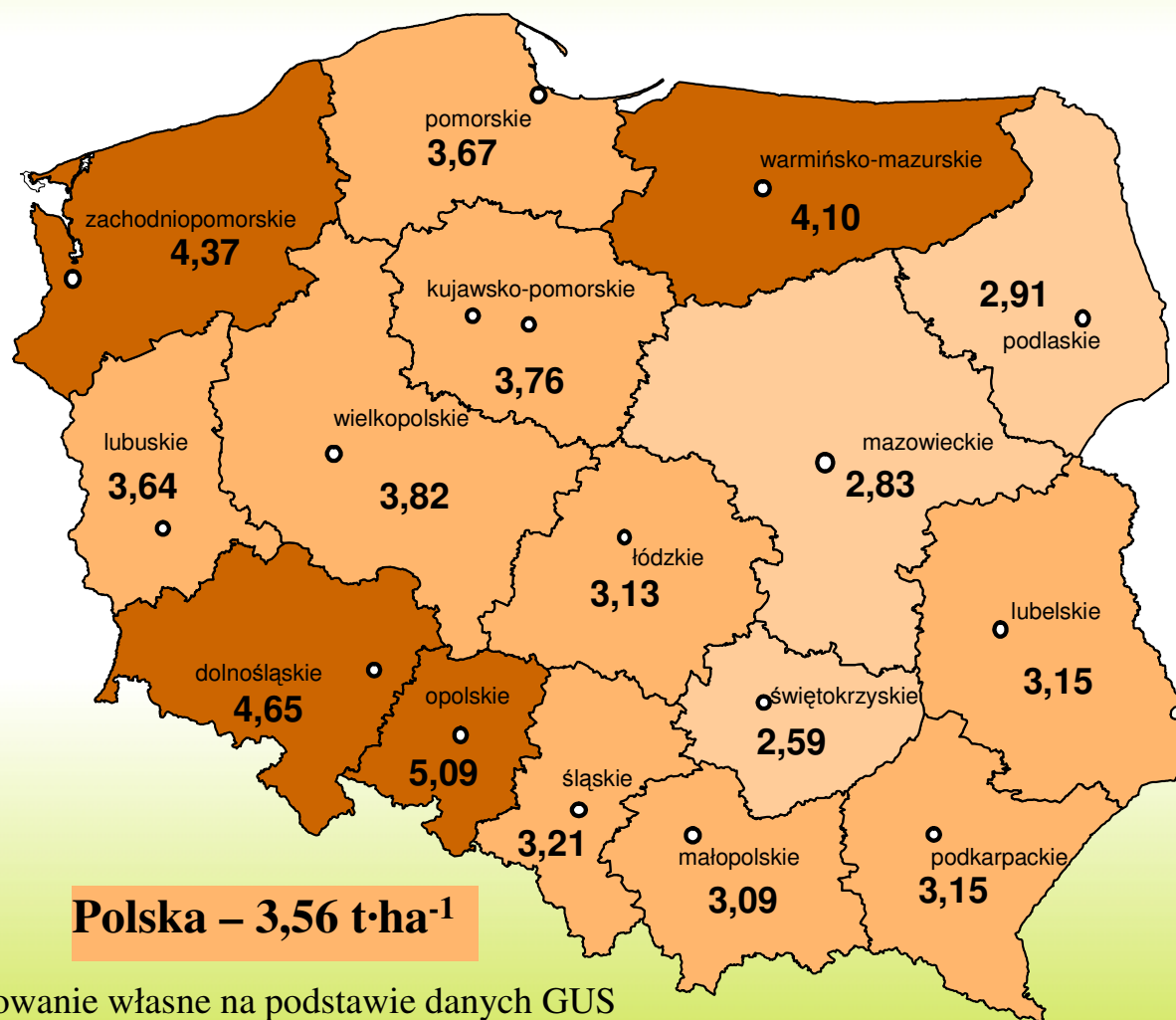
Udział roślin przemysłowych w strukturze zasiewów wg województw (2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

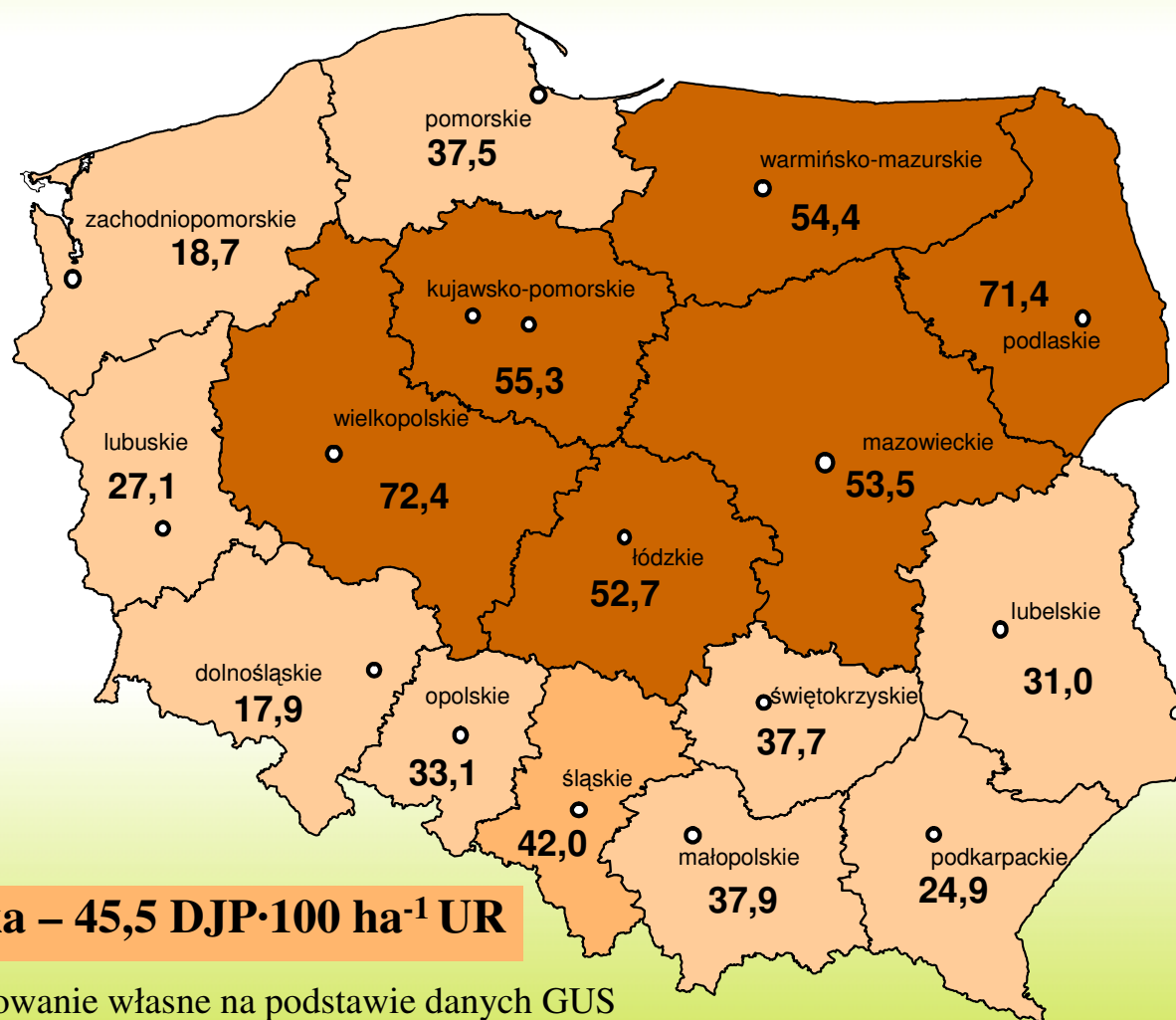
Średnie plony zbóż w t·ha⁻¹ wg województw (2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa

Obsada zwierząt w DJP·100 ha⁻¹ UR wg województw (2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Powierzchnia i ludność w roku 2010

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Powierzchnia ogółem w km ² udział w %	19948 6,4	312685 100,0
2.	Ludność w tys. udział w %	2973 7,7	38464 100,0
3.	Gęstość zaludnienia osób/km ²	144	122
4.	Ludność zamieszkująca na obszarach wiejskich w %	29,9	39,1
5.	Udział pracujących w rolnictwie indywidualnym w ogólnej liczbie pracujących w %	6,8	12,5
6.	Udział pracujących w rolnictwie w stosunku do kraju w %	3,6	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

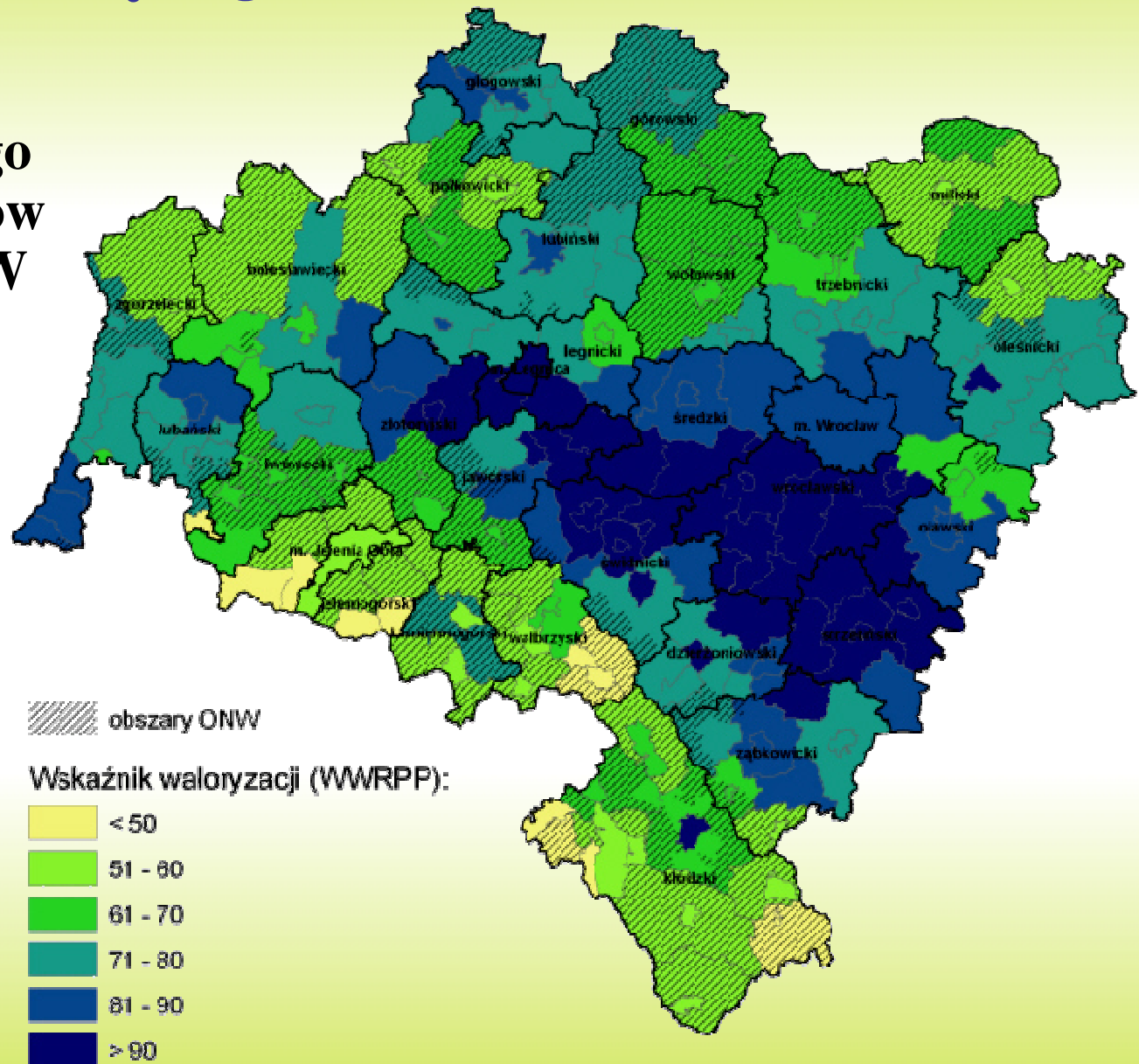
Ocena przydatności rolniczej i struktura użytków rolnych (2010)

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Powierzchnia UR w tys. ha udział w %	960 6,2	15534 100,0
2.	Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg IUNG w pkt	74,9	66,6
	jakość i przydatność gleb	56,9	49,5
	agroklimat	10,4	9,9
	rzeźba terenu	3,8	3,9
	warunki wodne	3,8	3,3
3.	Struktura UR w %		
	grunty orne	77,6	77,0
	TUZ	18,7	18,6
	sady	0,9	2,0
	grunty ugorowane	2,8	2,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Waloryzacja rpp woj. dolnośląskiego wg gmin i powiatów oraz obszary ONW

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Ogólna liczba gospodarstw w tys.	107	2278
2.	Liczba gospodarstw powyżej 1 ha w tys. udział w %	63 4,0	1563 100,0
3.	Liczba gospodarstw korzystających z dopłat w tys. udział w %	57 53,3	1365 59,9
4.	Udział wybranych grup obszarowych gospodarstw w ogólnej ich liczbie w %		
	0-1 ha	40,9	31,4
	2-5 ha	17,6	22,8
	10-20 ha	8,5	9,9
	powyżej 50 ha	2,6	1,1
5.	Średnia powierzchnia gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą w ha UR	10,98	7,92
6.	Wyposażenie gospodarstw udział w ogólnej liczbie ciągników w %	4,0	100,0
	kombajnów zboż. w %	5,4	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Struktura zasiewów i udział w krajowej produkcji wybranych roślin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Struktura zasiewów w %		
	zboża	71,6	73,8
	strączkowe jadalne	0,3	0,4
	ziemniaki	3,3	3,7
	przemysłowe	20,3	10,0
	pastewne	2,8	9,6
	pozostałe	1,8	2,6
2.	Udział w produkcji krajowej (zbiorach) w %		
	zboża	8,7	100,0
	pszenica	14,1	100,0
	jęczmień	7,0	100,0
	żyto	4,2	100,0
	gryka	25,0	100,0
	kukurydza na ziarno	21,6	100,0
	rzepak i rzepik	11,8	100,0
	burak cukrowy	10,3	100,0
	ziemniak	5,8	100,0

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Produkcja zwierzęca w roku 2010

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Udział w krajowym pogłowie zwierząt gospodarskich w %		
	bydło	1,9	100,0
	trzoda chlewna	2,0	100,0
	owce	4,7	100,0
	konie	4,2	100,0
	drób	4,0	100,0
2.	Obsada w szt. fiz./100 ha UR		
	bydło	11,4	37,0
	trzoda chlewna	31,5	98,3
	owce	1,4	1,7
	konie	1,2	1,7
	drób	733	1124
3.	Obsada w DJP/100 ha UR		
	średnio 2008-2009	17,5	43,6
	2010	17,9	45,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Plony wybranych roślin w roku 2010

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Plony wybranych roślin uprawnych		
	zboża ogółem w t/ha średnio 2008-2009	4,17	3,35
	2010	4,65	3,56
	pszenica	5,13	4,39
	kukurydza na ziarno	6,97	5,97
	żyto	3,18	2,68
	jęczmień	3,91	3,49
	gryka	1,21	1,10
	siano łąkowe	4,16	4,90
	rzepak	2,07	2,30
	burak cukrowy	53,9	48,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Charakterystyka agronomiczna gleb

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Udział gleb w kategoriach agronomicznych w %		
	bardzo lekkie	9,3	23,4
	lekkie	16,3	36,1
	średnie	30,1	29,4
	ciężkie	44,4	11,1
2.	Udział gleb w klasach zawartości próchnicy w %		
	niska	4,1	7,6
	średnia	24,6	47,1
	wysoka	41,7	29,3
	bardzo wysoka	29,5	16,0

Źródło: T. Stuczyński 2008

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Stan agrochemiczny gleb i nawożenie mineralne

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Udział gleb o bardzo niskiej i niskiej zasobności w % w fosfor potas	39 28	36 42
2.	Udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych w %	48,7	51,0
3.	Nawożenie mineralne w kg NPK na ha UR średnio 2008-2009 2010	174,5 149,6	129,4 121,7
4.	Zużycie wapna nawozowego w kg CaO/ha UR	70,4	38,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

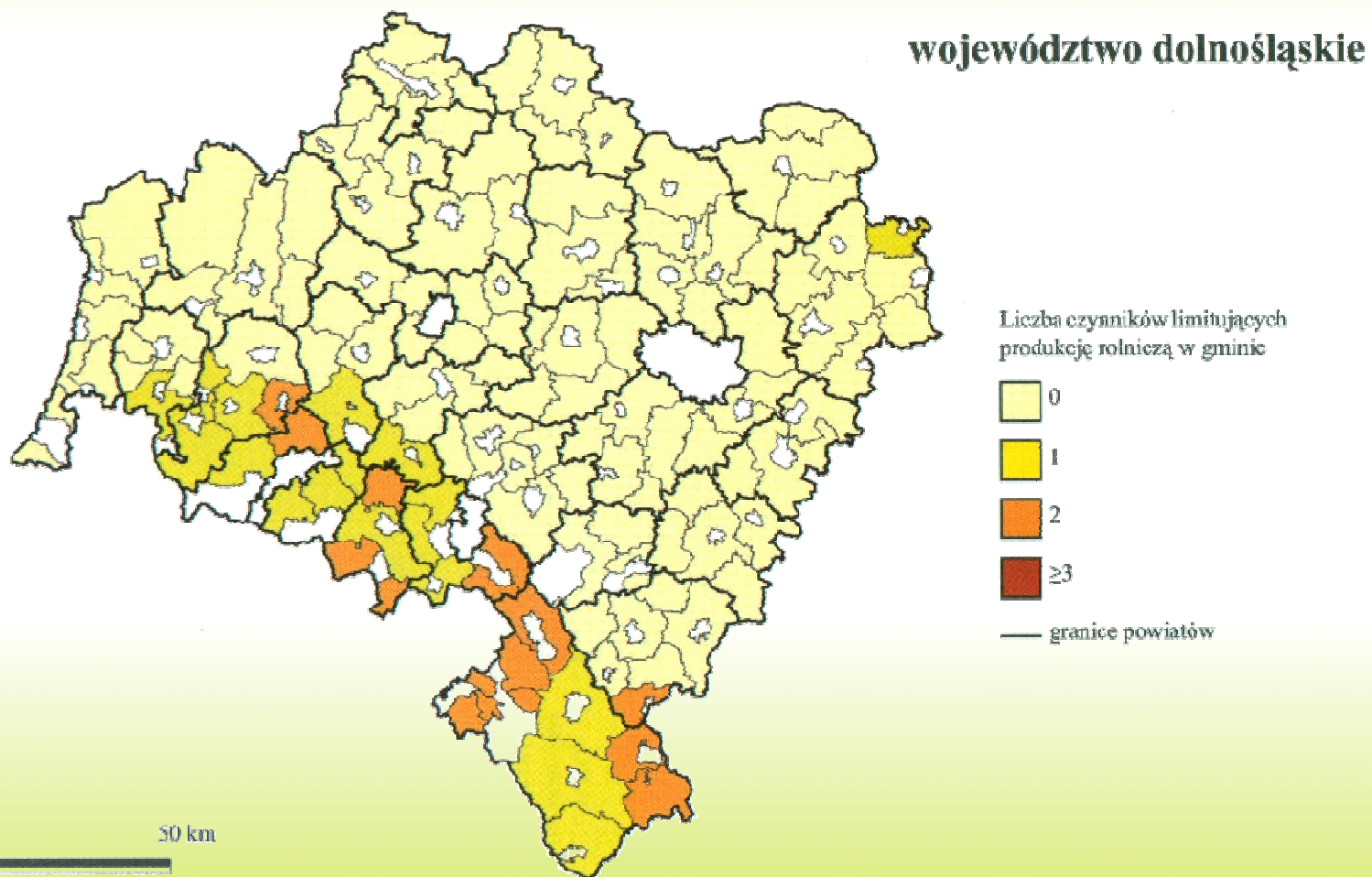
Czynniki ograniczające produkcję rolniczą.

**Wyznaczniki obszarów problemowych rolnictwa (OPR) –
J. Jadczyzyn (2009)**

- **rozdrobienie gruntów;**
- **skrajnie niekorzystne ONW;**
- **niska zawartość próchnicy;**
- **silne zagrożenie erozją;**
- **bardzo silne zakwaszenie gleb;**
- **zanieczyszczenie gleb.**

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Obszary problemowe rolnictwa (OPR) woj. dolnośląskiego

Rolnictwo woj. dolnośląskiego na tle Polski

Obszary problemowe rolnictwa (OPR) woj. dolnośląskiego na tle Polski

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie	Polska
1.	Ogólna liczba gmin wiejskich i wiejsko-miejskich	133	2171
2.	Liczba gmin włączonych do OPR	31	820
3.	% gmin włączonych do OPR	23	38
4.	Liczba gmin włączonych do OPR		
	z 1 czynnikiem limitującym	18	544
	z 2 czynnikami limitującymi	13	204
	z 3 i więcej czynnikami limitującymi	0	72

Źródło: J. Jadczyzyn: Regionalne zróżnicowanie obszarów problemowych rolnictwa (OPR) w Polsce.
IUNG Puławy, 2009

Działania na rzecz poprawy konkurencyjności polskiego rolnictwa

Działania na rzecz poprawy konkurencyjności polskiego rolnictwa wg IUNG:

- **optymalizacja wykorzystania gleb użytkowanych rolniczo;**
- **podniesienie poziomu produkcyjnego gleb przez racjonalne stosowanie nawożenia mineralnego, a zwłaszcza wapnowania;**
- **systematyczne wzbogacanie gleb w substancję organiczną, w tym również przez poprawną gospodarkę nawozami organicznymi (odchody zwierząt);**
- **właściwy dobór uprawianych gatunków roślin oraz odmian dostosowanych do miejscowych warunków;**
- **wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych przez koncentrację produkcji zwierzęcej (przeżuwacze) na tych obszarach.**

Za pomocą metod analizy wielozmiennej wyodrębniono 5 grup województw, posiadających szereg cech wspólnych (podobieństw).

Działania na rzecz poprawy konkurencyjności polskiego rolnictwa

Średnia pow. gospodarstw rolnych (powyżej 1 ha) w ha UR i udział grup województw w ogólnej liczbie gosp. ekologicznych

Grupa	Województwa	Średnia pow. gosp. w ha UR 2010	Udział w krajowej pow. UR w % 2010	Gosp. ekologiczne 2009	
				liczba	udział w %
I	dolnośląskie, opolskie	16,5	9,5	1084	6,1
II	lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie	5,2	24,3	7272	42,6
III	kujawsko-pomorskie, wielkopolskie	15,1	18,6	867	5,1
IV	lubuskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie	22,8	21,4	4283	25,2
V	łódzkie, mazowieckie, podlaskie	9,4	26,2	3567	21,0
Polska		9,8	100,0	17091	100,0

Źródło: dane GUS i opracowanie własne

Działania na rzecz poprawy konkurencyjności polskiego rolnictwa

Udział grup województw w krajowej produkcji rolniczej

Grupa	Województwa	Udział w krajowej produkcji w % (2010 r.)						
		zboża	ziemniak	burak c.	rzepak i rzepik	mleko	żywiec wieprz.	żywiec drobiowy
I	dolnośląskie, opolskie	14,7	8,5	17,6	21,4	3,9	5,6	6,1
II	lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie	19,2	31,0	21,8	8,8	16,5	16,6	16,2
III	kujawsko-pomorskie, wielkopolskie	23,4	16,2	39,5	31,3	19,3	36,7	24,6
IV	lubuskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie	21,5	14,8	12,9	31,4	12,5	16,9	25,9
V	łódzkie, mazowieckie, podlaskie	21,2	29,5	8,2	7,1	47,9	24,1	27,2
Polska		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: dane GUS i opracowanie własne

Zróżnicowanie priorytetów i kierunków działalności doradczej

Ważniejsze kierunki działań doradczych w wyodrębnionych grupach województw

Grupa	Województwa	Kierunki
I	dolnośląskie, opolskie	ograniczanie degradacji gleb związanej z niską obsadą zwierząt, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, wspieranie rolnictwa na obszarach górskich i ONW.
II	lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie	wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, wsparcie dla obszarów górskich, agroturystyka, rolnictwo ekologiczne, poprawa jakości produkcji, wspieranie przetwórstwa.
III	kujawsko-pomorskie, wielkopolskie	ograniczanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego związanych z intensywną produkcją rolniczą.
IV	lubuskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie	wspieranie gospodarstw specjalistycznych np. zbożowych, ograniczanie niekorzystnych skutków dużej koncentracji zbóż w zasiewach.
V	łódzkie, mazowieckie, podlaskie	zwiększanie konkurencyjności, wspieranie uwarunkowanej przyrodniczo, uzasadnionej ekonomicznie intensyfikacji rolnictwa, ochrona bioróżnorodności.

Źródło: opracowanie własne

Wnioski

- 1. Potencjał rolnictwa woj. dolnośląskiego jest znaczny i decyduje o udziale tego regionu w gospodarce żywnościowej Polski oraz o jej konkurencyjności na rynkach rolnych.**
- 2. Wykorzystanie potencjału i możliwości zwiększania konkurencyjności rolnictwa Dolnego Śląska są ograniczane przez uwarunkowania przyrodnicze i organizacyjno-ekonomiczne. Są one zróżnicowane w zależności od grup gospodarstw i różnorodności warunków gospodarowania w obrębie województwa.**

Wnioski

- 3. Poprawa wykorzystania potencjału produkcyjnego rolnictwa, ograniczenie wpływu czynników limitujących i zwiększenie konkurencyjności wymagają dalszego doskonalenia działalności doradczej, usprawnienia transferu wyników badań do praktyki oraz wsparcia ze strony Rządu (UE) w ramach interwencjonizmu państwowego.**
- 4. W ujęciu perspektywicznym czynnikiem sprzyjającym poprawie wykorzystania potencjału rolnictwa Dolnego Śląska, a tym samym zwiększeniu jego konkurencyjności powinien być rozwój wielofunkcyjny obszarów wiejskich.**

Wnioski

- 5. Kierunki rozwoju wielofunkcyjnego muszą być dostosowane do istniejących uwarunkowań subregionów wydzielonych w ramach województwa.**
- 6. Działalność IUNG-PIB jest nakierowana na wspieranie konkurencyjności polskiego rolnictwa, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej.**
- 7. Celowa jest stała współpraca jednostek naukowych (uczelnie , instytuty) pracujących na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich Dolnego Śląska z Władzami samorządowymi i administracyjnymi.**

Dziękujemy za uwagę

